

Bruksela, dnia 2.6.2020 r.
COM(2020) 220 final

2020/0097 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**zmieniająca decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony
Ludności**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niniejszy wniosek ma na celu wprowadzenie pewnych ukierunkowanych zmian w decyzji nr 1313/2013/UE („decyzja”) w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności („unijny mechanizm”), w ramach którego Unia wspiera, koordynuje i uzupełnia działania państw członkowskich w obszarze ochrony ludności w celu zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, zapewnienia gotowości i reagowania na nie w Unii i poza nią. U podstaw wniosku leżą zasady solidarności i wspólnej odpowiedzialności, a jego ogólnym celem jest zagwarantowanie lepszego wsparcia dla obywateli ze strony Unii w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych w Europie i poza nią.

Niniejszy wniosek opiera się na dotychczasowych postępach osiągniętych przez Parlament Europejski i Radę w rozpatrywaniu i omawianiu wniosku Komisji COM(2019) 125 final¹.

Unijny mechanizm okazał się użytecznym narzędziem do uruchamiania i koordynowania wsparcia zapewnianego przez uczestniczące w nim państwa reagujące na kryzys wewnątrz Unii oraz poza nią, co stanowi konkretny dowód europejskiej solidarności. Na podobnych zasadach, w ramach instrumentu wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych, Unia będzie tymczasowo ułatwiać przenoszenie pacjentów i personelu medycznego między państwami członkowskimi – będzie to znaczący wkład przynoszący wymierne korzyści, biorąc pod uwagę transgraniczny charakter takich działań. Pandemia COVID-19 uwydatniła jednak konieczność zapewnienia większej gotowości Unii Europejskiej na wypadek przyszłych sytuacji nadzwyczajnych o dużej skali, a równocześnie wykazała ograniczenia obecnego systemu. Wzajemne powiązania między naszymi społeczeństwami, stojącymi w obliczu tej samej sytuacji nadzwyczajnej, oraz wynikające stąd trudności w udzielaniu wzajemnej pomocy pokazały, że potrzebne są daleko idące działania na poziomie Unii, do czego wezwała także Rada Europejska w swoim wspólnym oświadczeniu z dnia 26 marca 2020 r.

Unijny mechanizm jest obecnie całkowicie zależny od zasobów państw członkowskich. W ostatnich miesiącach okazało się, że taki system oparty na wzajemnej europejskiej solidarności załamuje się w sytuacji, gdy wszystkie państwa członkowskie (bądź ich większość) są dotknięte równocześnie przez tę samą sytuację nadzwyczajną i dlatego nie mogą udzielić sobie nawzajem pomocy. W razie wystąpienia takich sytuacji nadzwyczajnych o dużej skali i dużym oddziaływaniu Unia nie jest obecnie w stanie podjąć wystarczających działań, aby uzupełnić krytyczne braki. Unijny mechanizm może zapewnić skuteczną, ogólną reakcję Unii na sytuacje nadzwyczajne o dużej skali, ale wymaga do tego większej elastyczności i autonomii do działania na poziomie Unii w sytuacjach, gdy nie są w stanie tego zrobić przeciążone państwa członkowskie.

Komisja proponuje wykorzystanie całego potencjału, jaki ma unijny budżet, aby uruchomić inwestycje i skoncentrować na wstępie wsparcie finansowe w kluczowych pierwszych latach odbudowy. Podstawą tych propozycji są:

- nadzwyczajny Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, jako środek wyjątkowy ustanowiony na podstawie art. 122 TFUE, którego finansowanie będzie opierać się na uprawnieniu udzielonym we wniosku dotyczącym decyzji w sprawie zasobów

---

¹ COM(2019) 125 z 7.3.2019.

własnych. Środki te umożliwią wprowadzenie w życie szybkich i skutecznych działań służących ochronie źródeł utrzymania, poprawiających zapobieganie oraz wzmacniających odporność i odbudowę w sytuacji kryzysu;

- powiększone wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027.

W tym kontekście Komisja wnosi o przeprowadzenie ukierunkowanej rewizji obecnych przepisów regulujących funkcjonowanie unijnego mechanizmu, tak aby uwzględnić najważniejsze związane z nim wyzwania. Wprowadzone zmiany umożliwią jego sprawniejsze i skuteczniejsze działanie, uzupełnianie istniejących braków i ratowanie życia. Zmiany zaproponowane w niniejszym wniosku mają na celu osiągnięcie następujących szczegółowych celów:

- a) wzmocnienie podejścia opartego na międzysektorowej i społecznej gotowości do celów zarządzania ryzykiem związanym z transgraniczną klęską lub katastrofą, w tym ustanowienie scenariusza odniesienia i elementów planowania na poziomie europejskim, z uwzględnieniem wpływu zmiany klimatu na ryzyko związane z klęskami i katastrofami;
- b) zapewnienie, aby Komisja miała możliwość bezpośredniego pozyskania odpowiedniego zabezpieczenia w postaci zdolności rescEU;
- c) zapewnienie, aby Komisja miała zdolności logistyczne niezbędne do świadczenia uniwersalnych usług lotniczych w przypadku sytuacji nadzwyczajnych, a także do zapewnienia natychmiastowego transportu i udzielenia pomocy;
- d) opracowanie elastyczniejszego systemu umożliwiającego reagowanie na sytuacje nadzwyczajne o dużej skali;
- e) zwiększenie roli Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego w zakresie koordynacji operacyjnej i monitorowania w celu wsparcia szybkiej i skutecznej reakcji UE na różnorodne kryzysy wewnątrz Unii i poza jej granicami – w charakterze uzupełnienia istniejących mechanizmów reagowania kryzysowego i w zgodzie z obowiązującymi porozumieniami międzyinstytucjonalnymi;
- f) umożliwienie większych inwestycji w zapewnienie gotowości na poziomie Unii oraz dalsze uproszczenie zasad wykonania budżetu;
- g) umożliwienie wdrożenia środków na rzecz odbudowy i odporności w ramach unijnego mechanizmu ochrony ludności za pomocą finansowania z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy, zaliczanego do zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

Wzmocniony mechanizm unijny pozwoliłby na lepsze przygotowanie Unii i państw członkowskich, a także szybkie i skuteczne reagowanie na kryzysy, które mogą nadejść w przyszłości, zwłaszcza takie, które będą miały poważne skutki zagrażające funkcjonowaniu gospodarki i społeczeństw, co było wyraźnie widoczne w przypadku sytuacji wyjątkowej związanej z COVID-19. W perspektywie długoterminowej zapobieganie klęskom i katastrofom oraz minimalizowanie ich skutków dzięki lepszej gotowości jest bardziej opłacalne niż reagowanie na nie, szczególnie biorąc pod uwagę, że zmiana klimatu i degradacja środowiska zwiększają ryzyko klęsk i katastrof, tak na całym świecie, jak i w Unii.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Europa ma obowiązek okazać solidarność i udzielić wsparcia tym, którzy go potrzebują. Solidarność leży u podstaw decyzji nr 1313/2013/UE, a niniejszy wniosek zapewnia wzmocnienie tej zasady, jak również zasady wspólnej odpowiedzialności i rozliczalności.

Niniejszy wniosek wykorzystuje pozytywne efekty, jakie przyniosło funkcjonowanie w dotychczasowych ramach, jednocześnie mając na celu naprawienie ich niedociągnięć poprzez ulepszenie przepisów po to, żeby zapewnić dalsze wsparcie, koordynację i uzupełnianie działań państw członkowskich w tym obszarze.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Działania przewidziane w zmienionym unijnym mechanizmie wpisują się w ogólny cel Unii, którym jest zagwarantowanie, że wszystkie istotne polityki i instrumenty unijne przyczyniają się do wzmocnienia zdolności Unii w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z klęskami i katastrofami z zastosowaniem podejścia uwzględniającego wszystkie rodzaje ryzyka, poczynając od reagowania i odbudowy, a kończąc na zapobieganiu klęskom i katastrofom.

Ze szczególną uwagą potraktowano zapewnienie ścisłej koordynacji i spójności z działaniami prowadzonymi w ramach innych polityk i instrumentów unijnych, których celem jest przede wszystkim ochrona życia ludzi, zapobieganie cierpieniu ludzi i jego łagodzenie, a także ochrona godności ludzkiej, w tym unikanie i minimalizowanie negatywnych skutków zmiany klimatu oraz naprawianie wywołanych przez nią szkód.

Szczególne znaczenie ma koordynacja z nowym Programem UE dla zdrowia. O ile unijny mechanizm będzie koncentrował się na zdolności do bezpośredniego reagowania kryzysowego, która będzie musiała być natychmiast gotowa i dostępna na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, o tyle Program UE dla zdrowia będzie polegał na strukturalnych rezerwach o dużej skali, w tym na rezerwie gotowego do działania personelu medycznego i ekspertów, oraz na niezbędnej odporności systemów ochrony zdrowia. Zasoby te będą miały kluczowe znaczenie dla skoordynowanego reagowania kryzysowego na poziomie Unii.

Niniejszy wniosek zapewnia także niezbędne środki budżetowe na wspieranie działań UE w dziedzinie ochrony ludności, w szczególności poprzez wzmocniony unijny mechanizm. Mechanizm ten przyczynia się do realizacji nadrzędnego celu pt. „Europa, która chroni”, o którym mowa w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady w sprawie „nowych, nowoczesnych, wieloletnich ram finansowych dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.”. W ramach wniosku dotyczącego nowych wieloletnich ram finansowych finansowanie związane z ochroną ludności zostało ujęte w jednym dziale: dziale 5 „Odporność, bezpieczeństwo i obrona”. Klaster „Odporność i reagowanie kryzysowe” będzie obejmował zarówno wewnętrzny, jak i zewnętrzny wymiar ochrony ludności.

Żaden akt ustawodawczy w ramach innych obszarów polityki Unii nie jest obecnie w stanie zapewnić realizacji celów określonych w niniejszym wniosku. W związku z tym nie powinno też nastąpić nałożenie się działań w odnośnym obszarze.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 196 i art. 322 ust. 1 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Komisja posiada kompetencje wspierające w dziedzinie ochrony ludności. Państwa członkowskie nadal ponoszą główną odpowiedzialność w zakresie zapobiegania klęskom i katastrofom, przygotowania się do nich i reagowania na nie. Unijny mechanizm został ustanowiony, ponieważ wielkie klęski i katastrofy mogą przerastać zdolności reagowania państw członkowskich działających w pojedynkę. Istotą mechanizmu jest zapewnienie państwom członkowskim dobrze skoordynowanej i szybkiej wzajemnej pomocy.

Cele wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające indywidualnie. Do działań unijnych w tym zakresie zaliczyć można zarządzanie sytuacjami obejmującymi znaczące elementy transgraniczne i dotyczącymi wielu państw, które to sytuacje nieodzownie wymagają całościowej koordynacji i spójnych działań na poziomie wyższym niż krajowy.

Pandemia COVID-19 pokazała, że w przypadku poważnych sytuacji nadzwyczajnych, w których ze względu na skalę i zakres sytuacji dotknięta jest cała Unia Europejska, potrzebna jest wspólna, skoordynowana i pilna reakcja, tak aby uniknąć fragmentarycznego podejścia, które zmniejszyłoby skuteczność unijnych działań. Ze względu na coraz silniejsze żądania dotyczące uruchomienia wystarczających zasobów i ich rozmieszczenia we wszystkich państwach członkowskich stosownie do potrzeb Unia musi działać we współpracy z państwami członkowskimi. Globalny wymiar oraz skutki tych sytuacji nadzwyczajnych wymagają bowiem skoordynowanych działań, które umożliwią szybkie i skuteczne złagodzenie skutków klęsk i katastrof, a także pozwolą zapobiec ich ponownemu wystąpieniu.

Uwzględniając korzyści polegające na zmniejszeniu liczby ofiar śmiertelnych, ograniczeniu strat środowiskowych, gospodarczych i materialnych, a także złagodzeniu skutków społecznych, wniosek zapewnia wyraźną unijną wartość dodaną.

- **Proporcjonalność**

Wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Uzupełniono za jego pomocą braki, które zostały stwierdzone od czasu przyjęcia decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/420 zmieniającej decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, a także przedstawiono rozwiązania zgodne z mandatem udzielonym przez Radę i Parlament Europejski.

Obciążenia administracyjne dla Unii i państw członkowskich są ograniczone i nie wykraczają poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celów wniosku.

- **Wybór instrumentu**

Wniosek dotyczący decyzji zmieniającej decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Ze względu na konieczność pilnego przygotowania wniosku, tak aby mógł on zostać przyjęty na czas przez Radę, nie można było przeprowadzić konsultacji z zainteresowanymi stronami.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy.

Ocena skutków

Ze względu na pilny charakter wniosku nie przeprowadzono oceny skutków. W przygotowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano jednak wstępne wnioski wyciągnięte z pandemii COVID-19, sformułowane w ramach ścisłej współpracy z właściwymi zainteresowanymi stronami na poziomie krajowym i unijnym, co przyczyniło się do przeprowadzenia gruntownej oceny skutków przedstawionej polityki.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Proponowane zmiany mają ukierunkowany zakres i charakter, zachowują równowagę między interesami państw członkowskich i są proporcjonalne do wymogów operacyjnych.

Ogólnie rzecz biorąc, niniejszy wniosek ma na celu ustanowienie bardziej elastycznego systemu, który zagwarantuje sprawność działania i łatwość stosowania systemu reagowania na klęski i katastrofy, a tym samym zapewni, że państwa członkowskie będą mogły w razie potrzeby otrzymać wsparcie i ułatwienia z unijnego mechanizmu. Ostatnie klęski i katastrofy pokazały, że Unia może nie mieć wystarczających zasobów na wypadek sytuacji nadzwyczajnych o szeroko zakrojonych skutkach wpływających równocześnie na kilka państw członkowskich. W takich sytuacjach państwa członkowskie, pomimo najlepszych chęci, nie zawsze są w stanie zapewnić pomoc. W odpowiedzi na globalną pandemię COVID-19 o pomoc w ramach unijnego mechanizmu zwróciło się ponad 30 krajów (10 państw członkowskich i państw uczestniczących w unijnym mechanizmie, a także ponad 20 państw trzecich). Unijny mechanizm nie był w stanie odpowiedzieć w pełni na większość wniosków o pomoc otrzymanych w trakcie pandemii COVID-19. Za pomocą niniejszego wniosku Komisja stara się zapewnić lepsze wyniki i wydajniejsze działania w przyszłych sytuacjach o podobnej skali. W takich przypadkach sytuacji nadzwyczajnych o dużej skali i dużym oddziaływaniu Unia nie jest w stanie się zaangażować i uzupełnić takich krytycznych braków, gdyż potrzebuje zdolności, instrumentów prawnych i finansowych, aby realizować także swoje kompetencje wspierające w dziedzinie ochrony ludności w sytuacji, gdy państwa członkowskie równocześnie znajdują się pod presją i nie mogą udzielić sobie nawzajem pomocy. Mimo że Komisja natychmiast zareagowała na wybuch pandemii, gromadząc unijne zapasy środków medycznych, pierwsze zamówienie złożono dopiero po około czterech tygodniach od czasu, gdy w Europie potwierdzono pierwsze przypadki COVID-19, podczas gdy państwa członkowskie były zajęte radzeniem sobie z sytuacją nadzwyczajną i nie były w stanie przeprowadzić przyspieszonej procedury zamówienia i przechowywania zdolności rescEU w obiektach państw członkowskich.

Jeśli chodzi o uproszczenie, należy wziąć pod uwagę, że bezpośrednie zamówienie zasobów na potrzeby zdolności rescEU przez Komisję nie tylko umożliwiłoby niezależne działania na poziomie Unii, ale też zmniejszyłoby obciążenie finansowe i administracyjne spoczywające na państwach członkowskich, które nie musiałyby wówczas bezpośrednio nabywać, wynajmować lub leasingować odnośnych zasobów, tak jak to ma również miejsce od czasu wybuchu pandemii COVID-19. Proponowane nowe zasady pomogłyby Komisji zaoszczędzić niezbędny czas i zainterweniować szybciej, zapewniając wyraźną wartość dodaną w ramach reagowania w sytuacji nadzwyczajnej, a tym samym zapewnić punkt wyjścia do trwałej odbudowy.

Transport, logistyka i komunikacja stanowią kluczowe elementy każdej znaczącej międzynarodowej operacji pomocowej. Komisja pragnie zatem usprawnić przepisy obowiązujące w tej dziedzinie, aby zapewnić Unii zdolność do szybkiej reakcji na wypadek kryzysu.

Wykonanie budżetu byłoby również łatwiejsze dzięki dodaniu zarządzania pośredniego jako jednego z trybów tego wykonania.

4. WPLYW NA BUDŻET

Całkowity budżet przydzielony na unijny mechanizm ochrony ludności na lata 2021–2027 wynosi 3 455 902 000 EUR (w cenach bieżących).

1. Kwota 1 268 282 000 EUR pochodzi z działu 5 „Odporność, bezpieczeństwo i obrona” wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 (nowy art. 19 ust. 1a).
2. Kwotę 2 187 620 000 EUR udostępnia się za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy na podstawie uprawnienia udzielonego w nowej decyzji w sprawie zasobów własnych.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Zastosowanie ma art. 34 decyzji nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Artykuł ten stanowi, że działania objęte pomocą finansową są regularnie monitorowane w celu śledzenia postępów w ich realizacji. W artykule tym zawarte są także bardziej ogólne wymagania dotyczące oceny stosowania decyzji przez Komisję oraz składania przez nią sprawozdań oceniających, zarówno śródk okresowych, jak i *ex post*, a także komunikowanie na temat wdrażania. Wyżej wymienione oceny powinny opierać się na wskaźnikach określonych w art. 3 decyzji.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Niniejszy wniosek zmienia niewielką liczbę artykułów decyzji nr 1313/2013/UE, co ma umożliwić osiągnięcie celów określonych w uzasadnieniu (sekcja 1).

Pandemia COVID-19 wyraźnie pokazała istnienie takiej współzależności państw członkowskich, jeśli chodzi o zdolność do wczesnej i szybkiej reakcji na rozwijającą się sytuację nadzwyczajną mającą transgraniczne skutki. Takiego rodzaju współzależność nie ogranicza się do sytuacji pandemii, ale dotyczy całego szeregu klęsk i katastrof o dużej skali, które mogłyby dotknąć kilka państw członkowskich równocześnie. Uwzględniając tę współzależność i mając na celu zapewnienie większej gotowości na poziomie Unii, należy skonsolidować wspólne działania służące budowaniu odporności na klęski i katastrofy oraz planowaniu. W tym celu Komisja proponuje rozpoczęcie prac, w koordynacji z państwami członkowskimi, zmierzających do określenia unijnych celów i zaplanowania scenariuszy w zakresie odporności na klęski i katastrofy, m.in. z uwzględnieniem wpływu zmiany klimatu na ryzyko z nimi związane.

Aby zagwarantować, że rescEU będzie stanowić odpowiednie zabezpieczenie na wypadek sytuacji, w której zdolności państw członkowskich okażą się przeciążone, Komisja powinna mieć możliwość bezpośredniego zamawiania zasobów w ramach zdolności rescEU; pozwoli jej to ustanowić dostateczne zabezpieczenie w postaci strategicznych zasobów, za pomocą których będzie mogła wesprzeć państwa członkowskie w najtrudniejszych sytuacjach, takich jak sytuacje nadzwyczajne o dużej skali. W ten sposób Komisja zapewni spójność i komplementarność składania zamówień na potrzeby rescEU oraz innych unijnych działań, na przykład Programu UE dla zdrowia.

Dostępność odpowiedniego zabezpieczenia w postaci zdolności rescEU zostanie osiągnięta dzięki finansowaniu strategicznych zdolności oraz infrastruktury do zarządzania wzajemnie powiązanymi informacjami o sytuacjach nadzwyczajnych; zabezpieczenie to będzie mogło służyć w każdej takiej sytuacji i będzie rozmieszczane pod nadzorem rescEU.

Oдноśne strategiczne zdolności będą uzupełnieniem takich zdolności państw członkowskich i zapewnią dodatkowe wsparcie w przypadku przeciążenia państw członkowskich ze względu na rozmiary sytuacji nadzwyczajnej. Powinny one zostać strategicznie rozmieszczone, tak aby można było zapewnić najefektywniejszy zasięg geograficzny w reakcji na sytuację nadzwyczajną, i powinny im towarzyszyć niezbędne zdolności w zakresie logistyki, magazynowania i transportu.

Magazynowanie zasobów służących do udzielania pomocy i zapewniania transportu powinno być wyposażone w strategiczne wzajemne połączenia, co pozwoli przyspieszyć ich dostarczanie i zapewnić prawidłowe funkcjonowanie łańcucha dostaw.

Konieczność stworzenia bardziej elastycznego systemu reagowania na sytuacje nadzwyczajne o dużej skali jest lekcją, którą wyciągnięto z pandemii COVID-19. Skuteczność całego mechanizmu reagowania mogłaby być większa, gdyby dostępne były dodatkowe zdolności i większa elastyczność pod względem możliwości rozmieszczenia zasobów rescEU niezależnie od miejsca, w którym zasoby te będą potrzebne.

Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z marca 2020 r. należy zwiększyć operacyjną rolę Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego będącego centralnym elementem sieci krajowych centrów zarządzania kryzysowego wspierających szybką i skuteczną reakcję Unii na szeroki wachlarz kryzysów wewnątrz jej granic i na całym świecie. Bez uszczerbku dla istniejących sektorowych systemów wczesnego ostrzegania i systemów alarmowania oraz mechanizmów reagowania kryzysowego powyższy cel należy osiągnąć przez wzmocnienie powiązań z innymi właściwymi podmiotami na poziomie UE zaangażowanymi w zarządzanie kryzysowe oraz przez wzmocnienie ich funkcji w zakresie monitorowania i wczesnego ostrzegania.

Poprawę gotowości Unii i przydzielenie dodatkowych zasobów na potrzeby unijnego mechanizmu można osiągnąć za pomocą ambitnego budżetu zwiększającego wspólną zdolność państw członkowskich i Unii do reagowania na klęski i katastrofy oraz przez większe skoncentrowanie na zapobieganiu i na poprawie spójności z innymi kluczowymi politykami unijnymi. Reagowanie na sytuacje nadzwyczajne wymaga także odpowiedniej elastyczności w wykonaniu budżetu i w przyjmowaniu pilnych środków w wyjątkowych przypadkach, które wymagają szybkiej reakcji.

W niniejszym wniosku przewidziano skreślenie załącznika I, w którym obecnie określony jest względny podział procentowy środków, jakie powinny otrzymywać poszczególne filary unijnego mechanizmu (zapobieganie, gotowość i reagowanie) w ramach finansowania z ogólnej puli środków finansowych. Jak pokazała pandemia COVID-19, wydaje się, że podział procentowy określony w załączniku I nie zapewnia wystarczającej elastyczności, która pozwoliłaby Unii osiągnąć wyznaczone cele. W sytuacji nadzwyczajnej podział procentowy określony w załączniku I prowadzi do nadmiernych obciążeń administracyjnych i może ograniczać elastyczność potrzebną do dostosowania się do potrzeb w zakresie klęsk i katastrof w danym roku. Potrzeba inwestowania na wszystkich etapach cyklu zarządzania ryzykiem związanym z klęskami i katastrofami – zapobiegania, gotowości i reagowania – jest trwale zakorzeniona w unijnym mechanizmie, a niniejszy wniosek dodatkowo ją podkreśla.

W wyniku uchylecia załącznika I należy również uchylić w art. 19 dotychczasowe ust. 5 i 6, ponieważ odnoszą się one bezpośrednio do podziału procentowego, o którym mowa w załączniku I.

W związku z tym we wniosku zmieniono również art. 30 dotyczący wykonywania przekazanych Komisji uprawnień. Zasadnicza treść artykułu pozostaje bez zmian, usunięto natomiast odesłania do art. 19. Nie uchylono art. 30, aby uwzględnić możliwość przyjmowania aktów delegowanych.

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 196 i art. 322 ust. 1 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unijny Mechanizm Ochrony Ludności („unijny mechanizm”), regulowany decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE⁴ wzmacnia współpracę między Unią i państwami członkowskimi oraz ułatwia koordynację w obszarze ochrony ludności w celu poprawy reagowania Unii w przypadku klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka.
- (2) Uznając pierwszeństwo odpowiedzialności państw członkowskich za zapobieganie klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, zapewnienie gotowości na wypadek ich wystąpienia i reagowanie na nie, unijny mechanizm promuje równocześnie solidarność między państwami członkowskimi zgodnie z art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej.
- (3) Nieznane dotąd doświadczenie, jakim jest pandemia COVID-19, pokazuje, że skuteczność Unii w zarządzaniu kryzysem jest ograniczona nie tylko zakresem jej ram zarządzania, ale także stopniem unijnej gotowości na wypadek klęski dotykającej większość państw członkowskich.

---

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924).

- (4) Rada Europejska we wspólnym oświadczeniu z dnia 26 marca 2020 r.⁵ oraz Parlament Europejski w rezolucji z dnia 17 kwietnia 2020 r.⁶ wezwały Komisję do przedstawienia projektu ambitniejszego i szerszej zakrojonego systemu zarządzania kryzysowego w Unii.
- (5) Zapewnienie większej gotowości na podobne zdarzenia w przyszłości wymaga podjęcia pilnych działań wzmacniających unijny mechanizm.
- (6) Aby usprawnić planowanie w zakresie zapobiegania i zapewniania gotowości, Unia powinna nadal opowiadać się za inwestycjami w zapobieganie klęskom i katastrofom we wszystkich sektorach oraz o stosowanie kompleksowego podejścia do zarządzania ryzykiem, które jest podstawą zapobiegania i zapewniania gotowości, z zastosowaniem podejścia uwzględniającego wiele rodzajów ryzyka, podejścia opartego na ekosystemie oraz z uwzględnieniem prawdopodobnych skutków zmiany klimatu, w ścisłej współpracy z odpowiednimi środowiskami naukowymi i kluczowymi podmiotami gospodarczymi. W związku z tym należy na pierwszy planie postawić podejścia przekrojowe, uwzględniające wszystkie rodzaje ryzyka, a punktem wyjścia dla tych podejść powinny być wspólne dla całej Unii cele dotyczące odporności, które należy także uwzględnić przy opracowaniu bazowej definicji zdolności i gotowości. Definiują ogólnounijne cele dotyczące odporności, Komisja powinna współpracować z państwami członkowskimi.
- (7) Unijny mechanizm powinien w dalszym ciągu wykorzystywać synergię z europejskim programem ochrony infrastruktury krytycznej, zaś unijne ramy strategiczne w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej i odporności powinny posłużyć do ustanowienia takich ogólnounijnych celów dotyczących odporności.
- (8) Należy wzmocnić funkcjonowanie Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego, które stanowi całodobowy ośrodek operacyjny dla całej Unii, zdolny do obserwowania i wspierania operacji w różnego rodzaju sytuacjach nadzwyczajnych wewnątrz Unii i poza jej obszarem w czasie rzeczywistym. Powinno to obejmować zwiększoną koordynację działań ERCC z krajowymi organami państw członkowskich odpowiedzialnymi za systemy zarządzania kryzysowego i ochronę ludności, a także z innymi właściwymi organami UE. Praca ERCC opiera się na wiedzy naukowej, zapewnianej między innymi przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej.
- (9) Unijny mechanizm powinien wykorzystywać unijną infrastrukturę kosmiczną, np. unijny program obserwacji i monitorowania Ziemi (Copernicus), Galileo, orientację sytuacyjną w przestrzeni kosmicznej oraz GOVSATCOM – na poziomie Unii stanowią one ważne narzędzia umożliwiające reagowanie na wewnętrzne i zewnętrzne sytuacje nadzwyczajne. Systemy programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego zapewniają wsparcie dla ERCC w różnych fazach zagrożenia, począwszy od wczesnego ostrzegania i zapobiegania, aż do wystąpienia klęski lub katastrofy i odbudowy po niej. GOVSATCOM ma na celu zapewnienie zdolności w zakresie bezpiecznej komunikacji satelitarnej dostosowanej do potrzeb użytkowników rządowych w ramach zarządzania sytuacjami nadzwyczajnymi. Galileo to pierwsza globalna infrastruktura nawigacji satelitarnej i pozycjonowania przeznaczona do celów cywilnych w Europie i na świecie, która może być wykorzystywana w innych

---

⁵ Wspólne oświadczenie członków Rady Europejskiej, <https://www.consilium.europa.eu/media/43076/26-vc-euco-statement-en.pdf>

⁶ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami (2020/2616(RSP)).

obszarach, takich jak zarządzanie kryzysowe, z wczesnym ostrzeganiem włącznie. Odnosne usługi systemu Galileo będą obejmować usługę w zakresie zarządzania kryzysowego, która polega na przekazywaniu ostrzeżeń, w postaci nadawanych sygnałów, o klęsce żywiołowej lub innej sytuacji nadzwyczajnej na określonym obszarze. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość korzystania z tej usługi. Jeżeli zdecydują się na jej używanie, w celu zatwierdzenia systemu powinny określić i zgłosić Komisji organy krajowe właściwe do korzystania z tej usługi.

- (10) Chcąc zdobyć zdolność operacyjną do szybkiego reagowania na sytuacje nadzwyczajne o dużej skali lub na mało prawdopodobne zdarzenia o dużym oddziaływaniu, takie jak pandemia COVID-19, Unia powinna mieć możliwość kupowania, wynajmowania, leasingowania lub pozyskiwania w inny sposób zdolności rescEU, aby móc wesprzeć państwa członkowskie przeciążone taką sytuacją nadzwyczajną, zgodnie z kompetencjami uzupełniającymi w dziedzinie ochrony ludności i ze szczególnym uwzględnieniem grup obciążonych największym ryzykiem. Zdolności te mają być wcześniej rozmieszczone w węzłach logistycznych na terytorium Unii lub – ze względów strategicznych – za pośrednictwem zaufanych sieci takich węzłów, na przykład obiektów ONZ służących do magazynowania pomocy humanitarnej (Humanitarian Response Depots).
- (11) Nabyte, wynajęte, wzięte w leasing lub w inny sposób pozyskane przez państwa członkowskie zdolności rescEU mogłyby być wykorzystywane do celów krajowych, ale tylko wtedy, gdy nie są wykorzystywane ani potrzebne do operacji reagowania w ramach unijnego mechanizmu.
- (12) W razie potrzeby Unia może też reagować na sytuacje nadzwyczajne w państwach trzecich. Mimo że zdolności rescEU pierwotnie zostały ustanowione jako zabezpieczenie dla Unii, w należycie uzasadnionych przypadkach mogłyby być rozmieszczane także poza Unią z uwzględnieniem zasad humanitarnych.
- (13) W celu wsparcia państw członkowskich w udzielaniu pomocy europejska pula ochrony ludności powinna zostać zwiększona za pośrednictwem współfinansowania kosztów operacyjnych skierowanych zdolności, jeżeli są one rozmieszczane poza terytorium Unii.
- (14) Uzyskanie niezbędnych zdolności transportowych i logistycznych ma zasadnicze znaczenie jako czynnik umożliwiający Unii reagowanie na wszelkiego rodzaju sytuacje nadzwyczajne wewnątrz Unii i poza jej granicami. Należy koniecznie udostępnić uniwersalne usługi lotnicze na wypadek sytuacji nadzwyczajnych, a także zapewnić możliwość natychmiastowego transportu i dostarczenia pomocy w granicach Unii, jak również poza jej granicami. Zdolności rescEU powinny zatem obejmować także zdolności transportowe.
- (15) Unijny mechanizm powinien również zapewniać pomoc transportową potrzebną w przypadku katastrof ekologicznych przez stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci” zgodnie z art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a także zgodnie z dyrektywą 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁷ w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.

---

⁷ Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56).

- (16) Zważywszy, że rozmieszczenie zdolności rescEU do celów operacji reagowania w ramach unijnego mechanizmu zapewnia znaczną unijną wartość dodaną, gdyż umożliwi szybkie udzielenie skutecznej pomocy osobom znajdującym się w sytuacji nadzwyczajnej, należy wprowadzić dalsze zobowiązania dotyczące wyeksponowania udziału Unii, tak aby zapewnić mu większą widoczność.
- (17) W celu zwiększenia elastyczności, a także osiągnięcia optymalnego wykonania budżetu, jako jedną z metod tego wykonania należy uwzględnić zarządzanie pośrednie.
- (18) Dla większej przewidywalności i długoterminowej skuteczności przy wykonaniu decyzji nr 1313/2013/UE Komisja powinna przyjmować roczne lub wieloletnie programy prac, określając w nich planowane przydziały środków. Dzięki temu Unia powinna mieć więcej elastyczności w wykonaniu budżetu, co wpłynie korzystnie na działania w zakresie zapobiegania i zapewniania gotowości.
- (19) Zgodnie z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁸ („rozporządzenie finansowe”) i (UE, Euratom) nr 883/2013⁹ oraz rozporządzeniami Rady (Euratom, WE) nr 2988/95¹⁰, (Euratom, WE) nr 2185/96¹¹; (UE) 2017/1939¹² interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, m.in.. środków zapobiegania nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. Zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013 Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) może bowiem prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹³. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

¹⁰ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

¹¹ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

¹² Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej („EPPO”) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

finansowe Unii, mają obowiązek w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać niezbędne prawa i dostęp wymagane dla Komisji, OLAF-u, EPPO w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939, oraz dla Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, a także zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały równoważne prawa. Z tego względu umowy z państwami i terytoriami trzecimi oraz organizacjami międzynarodowymi, a także każda umowa lub porozumienie wynikające z wykonania niniejszej decyzji powinny zawierać przepisy wyraźnie uprawniające Komisję, Europejski Trybunał Obrachunkowy, EPPO i OLAF do prowadzenia takich audytów, weryfikacji na miejscu i inspekcji, zgodnie z odpowiednimi kompetencjami tych organów, i zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (20) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą uczestniczyć w programach unijnych w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym przewidziano realizację programów w drodze decyzji przyjętej na podstawie tego Porozumienia. Państwa trzecie mogą uczestniczyć w programie także na podstawie innych aktów prawnych. W niniejszej decyzji należy zawrzeć odrębny przepis nadający niezbędne uprawnienia oraz prawo dostępu wymagane dla właściwego urzędnika zatwierdzającego, OLAF-u, EPPO oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, tak aby mogli oni w pełni realizować swoje kompetencje.
- (21) Komisja powinna otrzymać uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych mających natychmiastowe zastosowanie na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, która wymagałaby bezzwłocznego podjęcia działań, gdy – w należycie uzasadnionych przypadkach – wymaga tego szczególnie pilna potrzeba. Dzięki temu w sytuacjach nadzwyczajnych o dużej skali, które mogą znacząco oddziaływać na życie ludzkie, zdrowie, środowisko, majątek rzeczowy i dziedzictwo kulturowe, a przy tym dotyczą równocześnie większość państw członkowskich, Unia mogłaby reagować bez opóźnień.
- (22) Pula środków finansowych określona w art. 19 decyzji nr 1313/2013/UE wymaga zastąpienia nowymi kwotami przewidzianymi w zaktualizowanym wniosku Komisji dotyczącym wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 („WRF”).
- (23) O ile środki służące zapobieganiu i zapewnianiu gotowości są niezbędne do zwiększenia odporności Unii na wypadek klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka, o tyle fakt oraz czas wystąpienia klęsk i katastrof, a także ich skala są z natury rzeczy niemożliwe do przewidzenia. Najnowszy kryzys związany z COVID-19 pokazał, że zasoby finansowe potrzebne do zapewnienia odpowiedniej reakcji mogą znacząco się różnić w poszczególnych latach, a powinny być udostępnione natychmiast. Pogodzenie zasady przewidywalności z potrzebą szybkiego reagowania na nowe potrzeby wiąże się więc z koniecznością dostosowania realizacji finansowej programów. Należy zatem zezwolić na przenoszenie niewykorzystanych środków, z ograniczeniem do kolejnego roku i z wyłącznym przeznaczeniem na działania z zakresu reagowania, dodatkowo do przepisów art. 12 ust. 4 rozporządzenia finansowego.
- (24) Zgodnie z rozporządzeniem (Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy) oraz w ramach przydzielonych nim zasobów należy wprowadzić środki na rzecz odbudowy i odporności w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności w celu zaradzenia

bezprecedensowym skutkom kryzysu związanego z COVID-19¹⁴. Takie dodatkowe środki powinny być wykorzystywane w sposób zapewniający dotrzymanie terminów przewidzianych w rozporządzeniu [ERI].

- (25) Załącznik I do decyzji nr 1313/2013/UE nie zapewnia wystarczającej elastyczności, która umożliwiłaby Unii właściwe dostosowania inwestycji w zakresie zapobiegania, gotowości i reagowania, i dlatego zostaje uchylony. Poziomy inwestycji, które mają zostać przydzielone na poszczególne etapy cyklu zarządzania ryzykiem związanym z klęskami i katastrofami, muszą być określone z wyprzedzeniem. Taki brak elastyczności uniemożliwia Unii odpowiednie reagowanie w związku z nieprzewidywalnym charakterem klęsk i katastrof.
- (26) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję nr 1313/2013/UE,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji nr 1313/2013/UE wprowadza się następujące zmiany:

- (1) art. 3 ust. 2 lit. b) otrzymuje brzmienie:
- „b) postępy w zwiększaniu poziomu gotowości na klęski i katastrofy – mierzone liczbą zdolności reagowania zgłoszonych do europejskiej puli ochrony ludności w odniesieniu do celów w zakresie zdolności, o których mowa w art. 11, liczbą modułów zarejestrowanych w CECIS oraz liczbą zgromadzonych zdolności rescEU przeznaczonych do udzielania pomocy w sytuacji przeciążenia;”;
- (2) w art. 6 wprowadza się następujące zmiany:
- (a) ust. 1 lit. e) otrzymuje brzmienie:
- „e) uczestniczą, na zasadzie dobrowolności, w ocenie wzajemnej dotyczącej zdolności zarządzania ryzykiem;”;
- (b) dodaje się lit. f) w brzmieniu:
- „f) usprawniają gromadzenie danych na temat strat poniesionych w wyniku klęsk i katastrof na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie, aby umożliwić przygotowywanie scenariuszy opartych na dowodach, o którym mowa w art. 10 ust. 1.”;
- (c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
- „5. Komisja określa unijne cele w zakresie odporności na klęski i katastrofy, aby przygotować podstawę do działań w zakresie zapobiegania i zapewniania gotowości. Cele w zakresie odporności na klęski i katastrofy zapewniają wspólny scenariusz odniesienia umożliwiający utrzymanie krytycznych funkcji społecznych w obliczu narastających lawinowo skutków klęski lub katastrofy o dużym oddziaływaniu, a także zapewniający funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Cele opracowywane są na podstawie perspektywicznych scenariuszy, z uwzględnieniem wpływu zmiany klimatu na ryzyko związane z klęskami i katastrofami, danych dotyczących

---

¹⁴ Dz.U. L ...

przeszłych zdarzeń oraz przekrojowych analiz skutków, ze szczególnym uwzględnieniem grup obarczonych największym ryzykiem.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania w razie potrzeby aktów delegowanych zgodnie z art. 30 w celu określenia unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy.”;

(3) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 7

Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego

1. Ustanawia się Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego („ERCC”). ERCC zapewnia całodobową i siedem dni w tygodniu (24/7) zdolność operacyjną i służy państwom członkowskim i Komisji w realizacji celów unijnego mechanizmu.

W szczególności ERCC koordynuje, monitoruje i wspiera w czasie rzeczywistym reagowanie na sytuacje nadzwyczajne na poziomie Unii. ERCC blisko współpracuje z krajowymi systemami kryzysowymi, organami odpowiedzialnymi za ochronę ludności i właściwymi organami unijnymi.

2. ERCC ma dostęp do zdolności operacyjnych, analitycznych, a także zdolności w zakresie monitorowania, zarządzania informacją oraz komunikacji w odniesieniu do różnorodnych sytuacji nadzwyczajnych wewnątrz Unii i poza jej obszarem.”;

(4) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:

(a) lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) współpraca z państwami członkowskimi w celu:

- opracowania transnarodowych systemów wykrywania i ostrzegania stanowiących przedmiot europejskiego zainteresowania;
- lepszego zintegrowania istniejących systemów zgodnie z podejściem uwzględniającym wiele rodzajów ryzyka oraz skrócenia czasu potrzebnego na rozpoczęcie reakcji na klęskę lub katastrofę;
- utrzymania i rozwoju zdolności w zakresie orientacji sytuacyjnej i analizy;
- monitorowania i zapewniania doradztwa na podstawie wiedzy naukowej dotyczącej klęsk i katastrof, a w stosownych przypadkach również skutków zmiany klimatu;
- przełożenia informacji naukowych na informacje operacyjne;
- stworzenia, utrzymania i rozwoju europejskich partnerstw naukowych uwzględniających ryzyko ze strony klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka, co z kolei powinno sprzyjać tworzeniu wzajemnych powiązań między krajowymi systemami wczesnego ostrzegania i systemami alarmowania, jak również połączeniu ich z ERCC i CECIS;
- wsparcia – za pomocą wiedzy naukowej, innowacyjnych technologii i wiedzy fachowej – wysiłków podejmowanych przez państwa członkowskie i upoważnione organizacje międzynarodowe mających na celu stworzenie ich własnych systemów wczesnego ostrzegania.”;

b) dodaje się lit. l) w brzmieniu:

„1) wspieranie państw członkowskich dzięki ukierunkowanej analizie orientacji sytuacyjnej, m.in. w drodze współpracy z usługami wczesnego ostrzegania.”;

(5) w art. 9 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„10. Każde państwo członkowskie może podjąć decyzję o skorzystaniu z usług w zakresie zarządzania kryzysowego zapewnianych przez Galileo, Copernicus, GOVSATCOM lub inne elementy programu kosmicznego¹⁵.

Jeżeli państwo członkowskie zdecyduje się skorzystać z usług zapewnianych przez Galileo, o których mowa w akapicie pierwszym, określa i zgłasza Komisji organy krajowe upoważnione do korzystania z tych usług.”;

(6) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 10

Planowanie odporności na klęski i katastrofy

„1. Komisja i państwa członkowskie współpracują ze sobą w celu usprawnienia przekrojowego planowania odporności na klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, które mogą mieć skutki transgraniczne, w tym w odniesieniu do niekorzystnych skutków zmiany klimatu. Planowanie odporności obejmuje przygotowywanie scenariuszy na poziomie Unii dotyczących zapobiegania klęskom i katastrofom i reagowania na nie na podstawie ocen ryzyka, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a), a także zestawienia ryzyk, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lit. c), planów zarządzania ryzykiem związanym z klęskami lub katastrofami, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. c), danych na temat strat poniesionych w wyniku klęsk i katastrof, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. f), mapowania zasobów oraz opracowywania planów rozmieszczenia zdolności reagowania z uwzględnieniem unijnych celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy, o którym mowa w art. 6 ust. 5.

2. Komisja i państwa członkowskie określają i propagują synergie między pomocą w zakresie ochrony ludności a finansowaniem pomocy humanitarnej świadczonej przez Unię i państwa członkowskie przy planowaniu odporności na klęski lub katastrofy w ramach operacji reagowania na kryzysy humanitarne poza terytorium Unii.”;

(7) art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Na podstawie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka, celów w zakresie odporności, o których mowa w art. 6 ust. 5, przygotowywania scenariuszy, o którym mowa w art. 10 ust. 1, oraz ogólnych zdolności i braków Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2, rodzaje i liczbę kluczowych zdolności reagowania wymaganych na potrzeby europejskiej puli ochrony ludności („cele w zakresie zdolności”).

Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, monitoruje postępy na rzecz osiągnięcia celów w zakresie zdolności określonych w aktach wykonawczych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, oraz identyfikuje potencjalnie znaczące braki w zakresie zdolności reagowania w ramach europejskiej puli ochrony ludności. W przypadku zidentyfikowania takich braków, Komisja

---

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/... ustanawiające program kosmiczny Unii i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE.

analizuje, czy państwa członkowskie dysponują niezbędnymi zdolnościami poza europejską pulą ochrony ludności. Komisja zachęca państwa członkowskie do usunięcia znaczących braków w zakresie zdolności reagowania w ramach europejskiej puli ochrony ludności. Może ona wspierać państwa członkowskie w tym zakresie zgodnie z art. 20, art. 21 ust. 1 lit. i) i art. 21 ust. 2.”;

(8) w art. 12 wprowadza się następujące zmiany:

(a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2, z czego składają się zdolności rescEU, na podstawie celów w zakresie odporności, o których mowa w art. 6 ust. 5, przygotowywania scenariuszy, o którym mowa w art. 10 ust. 1, z uwzględnieniem zidentyfikowanych i pojawiających się rodzajów ryzyka, ogólnych zdolności i braków na poziomie Unii, w szczególności w zakresie gaszenia pożarów lasów z powietrza, incydentów chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych, a także pilnej pomocy medycznej.

3. Zdolności rescEU są nabywane, wynajmowane, leasingowane lub w inny sposób pozyskiwane przez Komisję lub państwa członkowskie. Komisja może nabywać, wynajmować, leasingować lub w inny sposób pozyskiwać zdolności rescEU, aby gromadzić zapasy i dystrybuować dostawy lub aby świadczyć usługi na rzecz państw członkowskich, w drodze postępowań o udzielenie zamówienia zgodnie z unijnymi przepisami finansowymi. W przypadku gdy zdolności rescEU są nabywane, wynajmowane, leasingowane lub w inny sposób pozyskiwane przez państwa członkowskie, Komisja może przyznawać państwom członkowskim dotacje bezpośrednie bez zaproszenia do składania wniosków.

Komisja oraz każde państwo członkowskie, które wyrazi taką wolę, może uruchomić postępowanie o udzielenie zamówienia prowadzone zgodnie z art. 165 rozporządzenia finansowego w celu nabycia zdolności rescEU.

Zdolności rescEU są przyjmowane przez państwa członkowskie, które nabywają, wynajmują, leasingują lub w inny sposób pozyskują te zdolności. Jako sposób na zwiększenie odporności Unii, zdolności rescEU nabyte, wynajęte, leasingowane lub w inny sposób pozyskane przez Komisję mają być strategicznie rozmieszczone na terytorium Unii. W porozumieniu z państwami członkowskimi zdolności rescEU nabyte, wynajmowane, leasingowane lub w inny sposób pozyskane przez Komisję mogą być również przechowywane w państwach trzecich za pośrednictwem zaufanych sieci zarządzanych przez odpowiednie organizacje międzynarodowe.”;

(b) ust. 10 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„zdolności rescEU mogą być rozmieszczane poza obszarem Unii zgodnie z ust. 6–9 niniejszego artykułu.”;

(9) art. 15 ust. 3 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) gromadzi i analizuje, razem z dotkniętym państwem członkowskim, zweryfikowane informacje na temat sytuacji w celu stworzenia wspólnej orientacji sytuacyjnej i rozsyła je do państw członkowskich;”;

(10) art. 17 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Komisja może wybrać, mianować i wysłać zespół ekspertów złożony z ekspertów udostępniionych przez państwa członkowskie:

- (a) na wniosek o udostępnienie wiedzy fachowej w zakresie zapobiegania, zgodnie z art. 5 ust. 2;
- (b) na wniosek o udostępnienie wiedzy fachowej w zakresie zapewniania gotowości, zgodnie z art. 13 ust. 3;
- (c) w przypadku klęski lub katastrofy na terytorium Unii, zgodnie z art. 15 ust. 5;
- (d) w przypadku klęski lub katastrofy poza terytorium Unii, zgodnie z art. 16 ust. 3;

Eksperci Komisji i innych służb Unii mogą zostać włączeni do zespołu w celu wsparcia zespołu i ułatwienia utrzymywania kontaktów z ERCC. Eksperci udostępnieni przez agencje ONZ lub inne organizacje międzynarodowe mogą zostać włączeni do zespołu w celu zacieśnienia współpracy i ułatwienia wspólnych ocen.

Gdy wymaga tego skuteczność operacyjna, Komisja może ułatwiać zapewnienie dodatkowego wsparcia ze strony ekspertów oraz wsparcia technicznego i naukowego przez rozmieszczenie i wykorzystanie dostępnej specjalistycznej wiedzy naukowej, wiedzy z zakresu ratownictwa medycznego i wiedzy sektorowej.

2. Procedura wyboru i wyznaczania ekspertów jest następująca:

- (a) państwa członkowskie wyznaczają ekspertów, którzy, na ich odpowiedzialność, mogą być wysłani jako członkowie zespołów ekspertów;
- (b) Komisja wybiera ekspertów i kierownika zespołów na podstawie ich kwalifikacji i doświadczenia, w tym odbytych szkoleń w ramach unijnego mechanizmu, doświadczenia z wcześniejszych misji zrealizowanych w ramach unijnego mechanizmu oraz uczestnictwa w innych międzynarodowych działaniach mających na celu niesienie pomocy; wybór opiera się także na innych kryteriach, takich jak znajomość języków, tak aby zapewnić dysponowanie przez cały zespół umiejętnościami niezbędnymi w danej sytuacji;
- (c) Komisja mianuje ekspertów i kierowników zespołów do misji w porozumieniu z wyznaczającymi ich państwami członkowskimi.

Komisja zawiadamia państwa członkowskie o dodatkowym wsparciu eksperckim zapewnionym zgodnie z ust. 1.”;

(11) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 18

Transport i sprzęt

1. W przypadku wystąpienia klęski lub katastrofy na terytorium Unii lub poza nim Komisja może wspierać państwa członkowskie w uzyskiwaniu dostępu do sprzętu lub zasobów transportowych i logistycznych poprzez:

- a) dostarczanie i wymianę informacji dotyczących sprzętu i zasobów transportowych i logistycznych, które mogą być udostępniane przez państwa członkowskie, z myślą o ułatwianiu łączenia takiego sprzętu i takich zasobów w jedną pulę;
- b) pomaganie państwom członkowskim w określaniu zasobów transportowych i logistycznych mogących pochodzić z innych źródeł, w tym z rynku komercyjnego, i ułatwianie im dostępu do tych zasobów; lub

c) pomaganie państwom członkowskim w określaniu sprzętu, który może być dostępny z innych źródeł, w tym z rynku komercyjnego.

2. Komisja może uzupełniać zasoby transportowe i logistyczne dostarczone przez państwa członkowskie dodatkowymi zasobami koniecznymi do zapewnienia możliwości szybkiego reagowania w przypadku klęski lub katastrofy.

3. Pomoc, o którą zwróci się państwo członkowskie lub państwo trzecie, może składać się wyłącznie z zasobów transportowych i logistycznych, a reakcja na klęskę lub katastrofę może polegać na dostarczeniu artykułów pierwszej potrzeby lub sprzętu nabytych w państwie trzecim przez wnioskujące państwo członkowskie lub państwo trzecie.”;

(12) w art. 19 wprowadza się następujące zmiany:

(a) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a. Pula środków finansowych na wdrożenie unijnego mechanizmu w latach 2021–2027 wynosi 1 268 282 000 EUR w cenach bieżących.”;

(b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Środki pochodzące ze zwrotów dokonanych przez beneficjentów z tytułu działań podejmowanych w ramach reagowania kryzysowego zalicza się do dochodów przeznaczonych na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego.”;

(c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pulę środków finansowych, o której mowa w ust. 1 i 1a, przeznacza się na pokrycie działań w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym przez człowieka oraz zapewniania gotowości i reagowania na nie.”;

(d) uchyla się ust. 5 i 6;

(13) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 19 a

Zasoby z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy

Środki o których mowa w art. 2 rozporządzenia [ERI] są wprowadzane w życie na podstawie niniejszej decyzji w postaci kwot, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a) pkt (iv) tego rozporządzenia, z zastrzeżeniem jego art. 4 ust. 4 i 8.

Kwoty te zalicza się do zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046.”;

(14) art. 20 a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 20 a

Wyeksponowanie wkładu Unii i nagrody

1. Odbiorcy finansowania unijnego a także beneficjenci dostarczonej pomocy uznają pochodzenie i zapewniają ekspozycje finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów), poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.

Każda pomoc lub finansowanie przekazane na podstawie niniejszej decyzji muszą być odpowiednio wyeksponowane. Państwa członkowskie zapewniają w szczególności, że komunikacja publiczna dotycząca operacji finansowanych w ramach unijnego mechanizmu:

- obejmuje odpowiednie odniesienia do unijnego mechanizmu;
- zapewnia identyfikację wizualną umieszczaną na zdolnościach finansowanych lub współfinansowanych z unijnego mechanizmu;
- realizuje działania opatrzone symbolem Unii;
- proaktywnie informuje o wsparciu unijnym w mediach krajowych i wśród zainteresowanych podmiotów, a także w ramach własnych kanałów komunikacyjnych;
- wspiera działania komunikacyjne Komisji na temat prowadzonych operacji.

2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z niniejszą decyzją, jej działaniami i rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na niniejszą decyzję przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3 ust. 1.

3. Komisja przyznaje medale, aby wyrazić uznanie i uhonorować długoterminowe zobowiązania i nadzwyczajne wkłady na rzecz unijnego mechanizmu.”;

(15) w art. 21 wprowadza się następujące zmiany:

(a) ust. 1 lit. g) otrzymuje brzmienie:

„g) opracowanie planowania odporności w ramach unijnego mechanizmu, o którym mowa w art. 10.”;

(b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pomoc finansowa na działanie, o którym mowa w ust. 1 lit. j), obejmuje wszystkie koszty niezbędne do zapewnienia dostępności i możliwości rozmieszczenia zdolności rescEU w ramach unijnego mechanizmu, zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu. Kategorie kosztów kwalifikowalnych niezbędnych do zapewnienia dostępności i możliwości rozmieszczenia zdolności rescEU są określone w załączniku Ia.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 30 w celu zmiany załącznika Ia w odniesieniu do kategorii kosztów kwalifikowalnych.

Pomoc finansowa, o której mowa w niniejszym ustępie, może być wdrażana w ramach wieloletnich programów prac. W przypadku działań trwających ponad rok zobowiązania budżetowe mogą być dzielone na transze roczne.”;

(c) uchyla się ust. 4;

(16) art. 22 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) w przypadku klęski lub katastrofy wspieranie państw członkowskich w uzyskiwaniu dostępu do sprzętu i zasobów transportowych i logistycznych określonych w art. 23;”;

(17) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 23

Kwalifikowalne działania powiązane ze sprzętem i operacjami

1. W ramach umożliwiania dostępu – za pośrednictwem unijnego mechanizmu – do sprzętu i zasobów transportowych i logistycznych, do pomocy finansowej kwalifikują się następujące działania:

- (a) dostarczanie informacji na temat sprzętu i zasobów transportowych i logistycznych, które państwa członkowskie postanawiają udostępnić, oraz wymiana takich informacji w celu ułatwienia połączenia takiego sprzętu lub zasobów transportowych i logistycznych w jedną pulę;
- (b) pomaganie państwom członkowskim w określaniu zasobów transportowych i logistycznych mogących pochodzić z innych źródeł, w tym z rynku komercyjnego, i ułatwianie im dostępu do tych zasobów;
- (c) pomaganie państwom członkowskim w określaniu sprzętu, który może być dostępny z innych źródeł, w tym z rynku komercyjnego;
- (d) finansowanie zasobów transportowych i logistycznych niezbędnych do zagwarantowania szybkiego reagowania na klęski i katastrofy. Działania takie kwalifikują się do pomocy finansowej wyłącznie w przypadku spełnienia poniższych kryteriów:
  - (i) wniosek o pomoc został złożony w ramach unijnego mechanizmu zgodnie z art. 15 i 16;
  - (ii) dodatkowe zasoby transportowe i logistyczne są niezbędne do zapewnienia skuteczności reagowania w ramach unijnego mechanizmu w przypadku klęsk i katastrof;
  - (iii) pomoc odpowiada potrzebom ustalonym przez ERCC i udzielana jest zgodnie z zaleceniami wydanymi przez ERCC w sprawie specyfikacji technicznych, jakości, terminów oraz warunków jej udzielania;
  - (iv) pomoc została zaakceptowana przez państwo występujące o nią, bezpośrednio lub za pośrednictwem Organizacji Narodów Zjednoczonych lub jej agencji albo innej odpowiedniej organizacji międzynarodowej, w ramach unijnego mechanizmu;
  - (v) pomoc uzupełnia, w przypadku klęsk lub katastrof w państwach trzecich, wszelkie całościowe unijne działania humanitarne.

1a. Kwota unijnej pomocy finansowej w odniesieniu do transportu zdolności, które nie zostały wcześniej zgłoszone do europejskiej puli ochrony ludności, rozmieszczonych w razie wystąpienia klęski lub katastrofy, lub groźby ich wystąpienia w Unii lub poza nią, a także w odniesieniu do innego transportu potrzebnego do celów reakcji na klęskę lub katastrofę nie może przekraczać 75 % łącznych kwalifikowalnych kosztów.

2. Kwota unijnej pomocy finansowej w odniesieniu do zdolności zgłoszonych do europejskiej puli ochrony ludności nie może przekraczać 75 % kosztów wykorzystania tych zdolności, w tym ich transportu, w razie wystąpienia klęski lub katastrofy, lub groźby jej wystąpienia, wewnątrz Unii lub poza jej obszarem.

4. Unijna pomoc finansowa w odniesieniu do zasobów transportowych i logistycznych może ponadto obejmować do 100 % łącznych kwalifikowalnych kosztów opisanych w lit. a)–d), jeżeli jest to niezbędne do tego, aby łączenie pomocy państw członkowskich było skuteczne pod względem operacyjnym, i jeżeli koszty odnoszą się do jednego z następujących:

- (a) krótkoterminowy najem zdolności magazynowej w celu tymczasowego przechowywania pomocy pochodzącej z państw członkowskich z myślą o ułatwieniu koordynacji transportu;
- (b) transport z państwa członkowskiego oferującego pomoc do państwa członkowskiego ułatwiającego jej skoordynowany transport;
- (c) przepakowanie pomocy państw członkowskich w celu wykorzystania w jak największym stopniu dostępnych zdolności transportowych lub w celu spełnienia określonych wymogów operacyjnych; lub
- (d) lokalny transport, tranzyt i magazynowanie pomocy połączonej w jedną pulę w celu zapewnienia skoordynowanej dostawy do miejsca przeznaczenia w państwie występującym o pomoc.

4 a. Jeżeli zdolności rescEU są wykorzystywane do celów krajowych zgodnie z art. 12 ust. 5, wszystkie koszty, w tym koszty utrzymania i naprawy, pokrywa państwo członkowskie korzystające ze zdolności.

4b. W przypadku rozmieszczania zdolności rescEU w ramach unijnego mechanizmu, unijna pomoc finansowa obejmuje 75 % kosztów operacyjnych.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego unijna pomoc finansowa obejmuje 100 % kosztów operacyjnych zdolności rescEU niezbędnych w przypadku mało prawdopodobnych klęsk lub katastrof o poważnych skutkach, gdy zdolności te są rozmieszczane w ramach unijnego mechanizmu.

4c. W przypadku rozmieszczania poza Unią, o którym mowa w art. 12 ust. 10, unijna pomoc finansowa obejmuje 100 % kosztów operacyjnych.

4d. Jeżeli unijna pomoc finansowa, o której mowa w niniejszym artykule, nie obejmuje 100 % kosztów, pozostała kwota kosztów jest pokrywana przez występującego o pomoc, chyba że uzgodniono inaczej z państwem członkowskim oferującym pomoc lub państwem członkowskim przyjmującym zdolności rescEU.

4e. Na potrzeby rozmieszczenia zdolności rescEU finansowanie unijne może pokrywać 100 % wszelkich kosztów bezpośrednich związanych z transportem towarów, środków i usług logistycznych, wewnątrz Unii oraz do Unii z państw trzecich.

5. W przypadku łączenia w jedną pulę operacji transportowych z udziałem kilku państw członkowskich, jedno z państw członkowskich może objąć rolę przewodnią i wystąpić o unijną pomoc finansową na całą operację.

6. Jeżeli państwo członkowskie występuje do Komisji o zamówienie usług transportowych, Komisja wzywa do częściowego zwrotu kosztów, zgodnie ze stawkami finansowania określonymi w ust. 2, 3 i 4.

6 a. Bez uszczerbku dla ust. 2 i 3 wsparcie finansowe Unii na potrzeby transportu pomocy, o której mowa w ust. 1a, potrzebnej w przypadku katastrofy ekologicznej, gdy zastosowanie ma zasada „zanieczyszczający płaci”, może obejmować maksymalnie 100 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych. Zastosowanie mają następujące warunki:

- a) o pomoc zwróciło się dotknięte klęską lub katastrofą państwo członkowskie na podstawie należycie uzasadnionej oceny potrzeb;
- b) dotknięte klęską państwo członkowskie podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu zażądania i uzyskania odszkodowania od zanieczyszczającego zgodnie ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami prawa międzynarodowego, unijnego lub krajowego;

c) po otrzymaniu odszkodowania od zanieczyszczającego, dotknięte klęską państwo członkowskie natychmiast zwraca Unii pokryte przez nią koszty.

7. Na mocy niniejszego artykułu do unijnej pomocy finansowej dotyczącej zasobów transportowych i logistycznych kwalifikują się: wszystkie koszty związane z przemieszczaniem zasobów transportowych i logistycznych, w tym koszty wszystkich usług, opłaty, koszty logistyczne i koszty obsługi, koszty paliwa i ewentualnego zakwaterowania, jak również inne pośrednie koszty, takie jak podatki, wszelkie cła i koszty tranzytu.

8. Koszty transportu mogą składać się z kosztów jednostkowych, sum ryczałtowych lub stawek ryczałtowych określonych dla kategorii kosztu.”;

(18) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 25

Rodzaje interwencji finansowych i procedury wykonawcze

1. Komisja wdraża wsparcie finansowe Unii zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

2. Komisja wdraża wsparcie finansowe Unii zgodnie z rozporządzeniem finansowym w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego z udziałem organów, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.

3. Wsparcie finansowe udzielane na podstawie niniejszej decyzji może przybrać wszelkie formy przewidziane w rozporządzeniu finansowym, w szczególności formę dotacji, zamówień publicznych lub wkładów w fundusze powiernicze.

4. Do celów wdrożenia niniejszej decyzji Komisja przyjmuje roczne lub wieloletnie programy prac za pomocą aktów wykonawczych. Akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 33 ust. 2. W rocznych lub wieloletnich programach prac określa się zamierzone cele, oczekiwane wyniki, metodę realizacji oraz ich całkowitą kwotę. Zawierają one także opis działań, które mają być finansowane, orientacyjne kwoty przeznaczone na każde działanie oraz orientacyjny harmonogram realizacji. W odniesieniu do wsparcia finansowego, o którym mowa w art. 28 ust. 2, roczne lub wieloletnie programy prac zawierają opis działań przewidzianych dla krajów tam wymienionych.

Ani roczne, ani wieloletnie programy prac nie są jednak wymagane w odniesieniu do działań wchodzących w zakres reagowania na klęski i katastrofy określonego w rozdziale IV, których to działań nie można przewidzieć z wyprzedzeniem.

5. Oprócz art. 12 ust. 4 rozporządzenia finansowego środki na zobowiązania i środki na płatności, które nie zostały wykorzystane do końca roku finansowego, dla którego zostały wpisane w budżecie rocznym, zostają automatycznie przeniesione i mogą zostać rozdysponowane i wypłacone do dnia 31 grudnia kolejnego roku. Przeniesione środki wykorzystuje się wyłącznie na działania w zakresie reagowania na klęski i katastrofy. W kolejnym roku budżetowym w pierwszej kolejności wykorzystuje się środki przeniesione z poprzedniego roku.”;

(19) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 27

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie włącza się w unijny mechanizm decyzją podjętą na podstawie umowy międzynarodowej lub tytułem innego aktu prawnego, państwo trzecie udziela wszelkich uprawnień i praw dostępu wymaganych dla odpowiedzialnego urzędnika zatwierdzającego, OLAF-u i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, tak aby mogli oni kompleksowo wypełniać swoje odnośne obowiązki. W przypadku OLAF-u takie uprawnienia obejmują prawo do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji przewidzianych rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013.”;

(20) w art. 30 wprowadza się następujące zmiany:

(a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6 ust. 5 i w art. 21 ust. 3 akapit drugi, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2027 r.”;

(b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Parlament Europejski lub Rada może w dowolnym momencie odwołać przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 6 ust. 5 i w art. 21 ust. 3 akapit drugi. Decyzja o odwołaniu stanowi zakończenie przekazania określonych w niej uprawnień. Decyzja ta staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym określonym w niej terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.”;

(c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6 ust. 5 i art. 21 ust. 3 akapit drugi wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

(21) art. 32 ust. 1 lit. i) otrzymuje brzmienie:

„i) organizowanie wsparcia przy transporcie pomocy – o czym mowa w art. 18 i 23;”;

(22) w art. 33 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.”;

(23) uchyla się załącznik I;

(24) tytuł załącznika Ia otrzymuje brzmienie:

„Kategorie kosztów kwalifikowalnych zgodnie z art. 21 ust. 3”.

Artykuł 2

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 1 ust. 12 lit. a) i c) stosuje się jednak od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 3

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1.	KONTEKST WNIOSKU	1
2.	PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ	3
3.	WYNIKI OCEN <i>EX POST</i> , KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW	4
	Ocena skutków	5
4.	WPŁYW NA BUDŻET	6
5.	ELEMENTY FAKULTATYWNE	6
1.	STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY	27
1.1.	Tytuł wniosku/inicjatywy	27
1.2.	Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa (<i>klaster programów</i>).....	27
1.3.	Wniosek/inicjatywa dotyczy:	27
1.4.	Uzasadnienie wniosku/inicjatywy.....	27
1.4.1.	Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy	27
1.4.2.	Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej.....	28
1.4.3.	Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań	29
1.4.4.	Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia	30
1.5.	Okres trwania działania i jego wpływ finansowy	32
1.6.	Planowane tryby zarządzania	32
2.	ŚRODKI ZARZĄDZANIA	34
2.1.	Zasady nadzoru i sprawozdawczości	34
2.2.	System zarządzania i kontroli	34
2.2.1.	Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli.....	34
2.2.2.	Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia.....	34
2.2.3.	Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)	35
2.3.	Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom	35
3.	SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY.....	36
3.1.	Dział wieloletnich ram finansowych i proponowane nowe linie budżetowe po stronie wydatków	36
3.2.	Szacunkowy wpływ na wydatki.....	37
3.2.1.	Synteza szacunkowego wpływu na wydatki	37
3.2.2.	Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne.....	41

3.3.	Szacunkowy wpływ na dochody.....	43
------	----------------------------------	----

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (*klaster programów*)

14 Reagowanie kryzysowe

Dziedziną, której dotyczy niniejszy wniosek, jest ochrona ludności, a jego celem jest wzmocnienie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

W ramach wniosku dotyczącego nowych wieloletnich ram finansowych finansowanie związane z ochroną ludności zostało ujęte w jednym dziale: dziale 5 „Odporność, bezpieczeństwo i obrona”. Odnośny klaster to „Odporność i reagowanie kryzysowe”, tytuł 14, rozdział 02. Klaster ten będzie obejmował zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne aspekty ochrony ludności.

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

nowego działania

nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego¹⁶

przedłużenia bieżącego działania

połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.4.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Niniejszy wniosek ma na celu wprowadzenie pewnych ukierunkowanych zmian w decyzji Rady nr 1313/2013/UE („decyzja”) w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności („unijny mechanizm”), w ramach którego Unia wspiera, koordynuje i uzupełnia działania państw członkowskich w obszarze ochrony ludności w celu zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym przez człowieka, zapewnienia gotowości i reagowania na nie w Unii i poza nią. U podstaw wniosku leżą zasady solidarności i wspólnej odpowiedzialności, a jego ogólnym celem jest zagwarantowanie lepszego wsparcia dla obywateli ze strony Unii w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych w Europie i poza nią.

Przedmiotowa decyzja zmienia dotychczasowe działanie (unijny mechanizm) i należy ją rozpatrywać równolegle z innym oczekującym na rozpatrzenie wnioskiem zmieniającym unijny mechanizm, który Komisja przyjęła w 2019 r.¹⁷.

Pandemia COVID-19 uwydatniła konieczność zapewnienia większej gotowości Unii Europejskiej na wypadek przyszłych sytuacji nadzwyczajnych o dużej skali, a

¹⁶ O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

¹⁷ COM(2019) 125 final z 7.3.2019.

równocześnie wykazała ograniczenia obecnego systemu. W tym kontekście konieczne wydaje się zaproponowanie dodatkowych zmian w obowiązujących ramach prawnych w celu wzmocnienia unijnego mechanizmu.

Niniejsza inicjatywa odnosi się do puli środków finansowych dostępnych na unijny mechanizm w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027.

1.4.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (ex ante) [...]

Unijny mechanizm okazał się użytecznym narzędziem do uruchamiania i koordynowania wsparcia zapewnianego przez uczestniczące w nim państwa reagujące na kryzys wewnątrz Unii oraz poza nią, co stanowi konkretny dowód europejskiej solidarności. Pandemia COVID-19 oraz doświadczenia operacyjne zdobyte w trakcie innych kryzysów wskazują na konieczność wzmocnienia unijnego mechanizmu. Zmiany zaproponowane w niniejszym wniosku mają na celu osiągnięcie następujących szczegółowych celów:

- a) wzmocnienie podejścia opartego na międzysektorowej i społecznej gotowości do celów zarządzania ryzykiem związanym z transgraniczną klęską lub katastrofą, w tym ustanowienie scenariusza odniesienia i elementów planowania na poziomie europejskim;
- b) zapewnienie, aby Komisja miała możliwość bezpośredniego pozyskania odpowiedniego zabezpieczenia w postaci zdolności rescEU;
- c) zapewnienie, aby Komisja miała zdolności logistyczne niezbędne do świadczenia uniwersalnych usług lotniczych w przypadku sytuacji nadzwyczajnych, a także do zapewnienia natychmiastowego transportu i udzielenia pomocy;
- d) opracowanie elastyczniejszego systemu umożliwiającego reagowanie na sytuacje nadzwyczajne o dużej skali;
- e) zwiększenie roli Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego w zakresie koordynacji operacyjnej i monitorowania w celu wsparcia szybkiej i skutecznej reakcji UE na różnorodne kryzysy wewnątrz Unii i poza jej granicami;
- f) umożliwienie większych inwestycji w zapewnienie gotowości na poziomie Unii oraz dalsze uproszczenie zasad wykonania budżetu;
- g) umożliwienie finansowania realizacji wydajnych i skalowalnych środków służących zrównoważonej odbudowie i odporności w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności za pomocą zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel pochodzących z finansowania udostępnionego na podstawie projektu rozporządzenia ustanawiającego Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie pandemii COVID-19 (COM(2020)441 final).

Cele wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające indywidualnie. Do działań unijnych w tym zakresie zaliczyć można zarządzanie sytuacjami obejmującymi znaczące elementy transgraniczne i dotyczącymi wielu państw, które to sytuacje nieodzownie wymagają całościowej koordynacji i spójnych działań na poziomie wyższym niż krajowy.

Pandemia COVID-19 pokazała, że w przypadku poważnych sytuacji nadzwyczajnych, w których ze względu na skalę i zakres sytuacji dotknięta jest cała Unia, potrzebna jest wspólna, skoordynowana i pilna reakcja, tak aby uniknąć fragmentarycznego podejścia, które zmniejszyłoby skuteczność unijnych działań. Ze

względu na coraz silniejsze żądania dotyczące uruchomienia wystarczających zasobów i ich rozmieszczenia we wszystkich państwach członkowskich stosownie do potrzeb Unia musi działać we współpracy z państwami członkowskimi. Globalny wymiar oraz skutki tych sytuacji nadzwyczajnych wymagają bowiem skoordynowanych działań, które umożliwią szybkie i skuteczne łagodzenie skutków klęsk i katastrof, a także pozwolą zapobiec ich ponownemu wystąpieniu.

Uwzględniając korzyści polegające na zmniejszeniu liczby ofiar śmiertelnych oraz ograniczeniu strat środowiskowych, gospodarczych i materialnych, wniosek zapewnia wyraźną unijną wartość dodaną.

1.4.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Wyniki unijnego mechanizmu w każdym z trzech filarów (zapobieganie/gotowość/reagowanie) są dotychczas zachęcające. W ujęciu ogólnym jest on postrzegany pozytywnie przez państwa uczestniczące i główne zainteresowane strony. Taki był ogólny wniosek ze śródkresowej oceny unijnego mechanizmu (za lata 2014–2016) przeprowadzonej przez konsultanta zewnętrznego i opublikowanej w sierpniu 2017 r.

Kolejnym wnioskiem płynącym z oceny śródkresowej, jak również ze sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego¹⁸, była potrzeba poprawy ram monitorowania wyników unijnego mechanizmu. Chodzi między innymi o większą wymierność w postaci możliwych wskaźników ilościowych i wartości bazowych, aby ułatwić skoncentrowanie się w większym stopniu na długofalowych skutkach. W odniesieniu do wszystkich działań Komisja wprowadziła wymierne wskaźniki produktu. Jest to pierwszy krok w długoterminowym procesie polegającym na zapewnieniu, by pomoc finansowa w ramach unijnego mechanizmu podlegała podejściu bardziej ukierunkowanemu na wyniki.

Innym istotnym źródłem, na którym Komisja oparła swój wniosek w sprawie poprawy obecnego funkcjonowania unijnego mechanizmu, jest unijny przegląd zagrożeń¹⁹. Do sporządzenia tego przeglądu opartego na istniejącym prawodawstwie wykorzystano krajowe oceny ryzyka przedłożone przez państwa członkowskie.

Komisja korzysta również z doświadczenia zdobytego:

- w ramach sytuacji nadzwyczajnych będących przedmiotem interwencji unijnego mechanizmu od czasu jego utworzenia w 2001 r., a w szczególności wniosków wyciągniętych w trakcie pandemii COVID-19;
- w wyniku projektów finansowanych w ramach zaproszeń do składania wniosków w dziedzinie gotowości i zapobiegania ogłoszonych od 2013 r. oraz
- w wyniku projektu pilotażowego finansowanego w ramach ogłoszonego w 2008 r. zaproszenia do zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi w zakresie zwalczania pożarów lasów.

¹⁸ Europejski Trybunał Obrachunkowy, „Unijny Mechanizm Ochrony Ludności: koordynacja reagowania na klęski żywiołowe poza terytorium UE była zasadniczo skuteczna”, sprawozdanie specjalne nr 33, 2016 r.

¹⁹ Dokument roboczy służb Komisji: „Przegląd zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka, wobec jakich może stanąć Unia Europejska”, SWD(2017) 176 final z 23.5.2017.

1.4.4. Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia

Działania przewidziane w zmienionym unijnym mechanizmie wpisują się w ogólny cel Unii, którym jest zagwarantowanie, że wszystkie istotne polityki i instrumenty unijne przyczyniają się do wzmocnienia zdolności Unii w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z klęskami i katastrofami, poczynając od reagowania i odbudowy, a kończąc na zapobieganiu klęskom i katastrofom.

Ze szczególną uwagą potraktowano zapewnienie ścisłej koordynacji i spójności z działaniami prowadzonymi w ramach innych polityk i instrumentów UE, których celem jest przede wszystkim ochrona życia ludzi, zapobieganie cierpieniu ludzi i jego łagodzenie, a także ochrona godności ludzkiej.

Szczególne znaczenie ma koordynacja z nowym Programem UE dla zdrowia. O ile unijny mechanizm będzie koncentrował się na zdolności do bezpośredniego reagowania kryzysowego, która będzie musiała być natychmiast gotowa i dostępna na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, o tyle Program UE dla zdrowia będzie obejmował strukturalne rezerwy o dużej skali, w tym rezerwy gotowego do działania personelu medycznego i ekspertów, i będzie się opierał na odporności systemów ochrony zdrowia. Zasoby te będą miały kluczowe znaczenie dla skoordynowanego reagowania kryzysowego na poziomie Unii.

Spójność z następującymi aktami:

- rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczącym pomocy humanitarnej;
- rozporządzeniem (WE) nr 1406/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiającym Europejską Agencję ds. Bezpieczeństwa na Morzu;
- rozporządzeniem Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiającym Fundusz Solidarności Unii Europejskiej;
- rozporządzeniem (WE) nr 1717/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Stabilności;
- decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności;
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320);
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 375/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. ustanawiającym Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej (inicjatywa „Wolontariusze pomocy UE”);
- rozporządzeniem Rady (UE) 2016/369 z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie udzielania wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii;

- rozporządzeniem Rady (UE) 2020/521 w sprawie uruchomienia wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych na mocy rozporządzenia (UE) 2016/369 oraz zmiany jego przepisów w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19;
- rozporządzeniem Rady (UE) XXX/XX ustanawiającym Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie pandemii COVID-19.

1.5. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

Ograniczony okres trwania

- obowiązuje od 1.01.2021 r. do 31.12.2027 r.
- okres trwania wpływu finansowego: od 2021 r. do 2027 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2021 r. do 2032 r. w odniesieniu do środków na płatności.

Nieograniczony okres trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.6. Planowane tryby zarządzania²⁰

Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- przez agencje wykonawcze

Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- organom prawa publicznego;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

UWAGI:

Dodanie możliwości zarządzania pośredniego jako trybu wykonania budżetu unijnego mechanizmu, oprócz zarządzania bezpośredniego stosowanego do tej pory, zapewnia dodatkowe narzędzie pozwalające zoptymalizować wykonanie

²⁰

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

tego budżetu. Różne organy wymienione w wykazie poprawią całkowitą skuteczność absorpcji funduszy unijnych w kontekście zwiększonego budżetu. Biorąc pod uwagę charakter polityki ochrony ludności, która często dotyczy zdarzeń niemożliwych do przewidzenia (różnego rodzaju katastrof spowodowanych przez człowieka i klęsk żywiołowych), należy zagwarantować w ramach WRF warunki, które będą włączające (pod względem zaangażowanych podmiotów) i elastyczne.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Działania i środki, na które przekazywana będzie pomoc finansowa na mocy tych decyzji są poddawane regularnemu monitorowaniu.

Komisja zobowiązana jest do oceny unijnego mechanizmu zgodnie z art. 34 decyzji nr 1313/2013/UE.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Pomoc finansowa na zapobieganie i gotowość w ramach unijnego mechanizmu wydatkowana jest zgodnie z rocznym programem prac przyjętym przez Komitet Ochrony Ludności. Komisja regularnie informuje Komitet o realizacji programu prac.

Wykonanie będzie się odbywało za pomocą dotacji i zamówień, w których zasady płatności będą oparte na doświadczeniach zebranych w przeszłości.

Uwzględniając wnioski wyciągnięte z wdrożenia unijnego mechanizmu w przeszłości oraz chcąc zapewnić skuteczną realizację celów unijnego mechanizmu, Komisja zamierza wdrażać odnośne działania w trybie zarządzania bezpośredniego i pośredniego, biorąc w pełni pod uwagę zasady oszczędności, efektywności i najlepszego stosunku wartości do ceny.

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Zastosowanie ma obowiązujący w Komisji Europejskiej system kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia właściwego i zgodnego z odpowiednimi przepisami wykorzystania środków finansowych dostępnych w ramach unijnego mechanizmu.

Obecny system ma następującą konstrukcję:

1. Zespół kontroli wewnętrznej w służbie wiodącej (Dyrekcja Generalna ds. Europejskiej Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej / DG ECHO) skupia się na przestrzeganiu procedur administracyjnych i obowiązujących przepisów w dziedzinie ochrony ludności. Do tego celu wykorzystywane są ramy kontroli wewnętrznej Komisji.

2. Przeprowadzany przez audytorów zewnętrznych regularny audyt dotacji i zamówień udzielanych w ramach budżetu na ochronę ludności jest w pełni uwzględniony w rocznym planie audytów DG ECHO.

3. Ocena ogólnej działalności przez ekspertów zewnętrznych.

Prowadzone działania mogą być kontrolowane przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Trybunał Obrachunkowy.

W odniesieniu do nadzoru i monitorowania wdrażania unijnego mechanizmu w ramach zarządzania pośredniego wykorzystane zostanie rozległe doświadczenie zdobyte w wyniku wdrażania instrumentu pomocy humanitarnej, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Szacowany koszt strategii kontroli realizowanej przez DG ECHO stanowi 0,3 % kwoty przeznaczonej w budżecie na 2019 r. na zarządzanie pośrednie oraz 0,4 % kwoty przeznaczonej w budżecie na 2019 r. na zarządzanie bezpośrednie. Główne elementy tego wskaźnika obejmują:

– łączne koszty personelu związane z ekspertami DG ECHO w tej dziedzinie, plus koszty działów finansowych i operacyjnych pomnożone przez szacowany procent czasu poświęconego na zapewnienie jakości oraz działania w zakresie kontroli i monitorowania;

– łączne zasoby w sektorze kontroli zewnętrznej DG ECHO przeznaczone na kontrole i weryfikacje.

Biorąc pod uwagę niskie koszty takich kontroli, a także korzyści, zarówno wymierne (korekty i odzyskanie środków), jak i niewymierne (skutek odstrasżający oraz efekt kontroli polegający na zapewnieniu jakości), które z nich płyną, Komisja może stwierdzić, że wymierne i niewymierne korzyści z kontroli w dużej mierze przeważają nad ich ograniczonymi kosztami.

W odniesieniu do podmiotów, którym powierzono wdrażanie finansowania unijnego w trybie zarządzania pośredniego, Komisja wnosi do 7 % ich bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych w celu zapewnienia nadzoru finansowania unijnego i zarządzania nim.

Potwierdza to wieloletni poziom błędów resztowych wynoszący 0,87 %, podany przez Komisję w 2019 r. dla jej dyrekcji generalnej ds. pomocy humanitarnej i ochrony ludności.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Strategia zwalczania nadużyć finansowych obowiązująca w DG ECHO zgodnie z nową strategią Komisji w tym zakresie, jest stosowana w celu zagwarantowania, że:

– kontrole wewnętrzne DG ECHO w zakresie zwalczania nadużyć finansowych są w pełni zgodne ze strategią Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych;

– podejście DG ECHO do zarządzania ryzykiem nadużyć finansowych jest ukierunkowane na rozpoznawanie obszarów ryzyka występowania nadużyć i odpowiednich środków reakcji.

Systemy stosowane do celów wydatkowania funduszy unijnych w państwach trzecich umożliwiają odzyskiwanie istotnych danych w celu wykorzystania ich przy zarządzaniu ryzykiem nadużyć (np. w celu wykrywania podwójnego finansowania).

W razie potrzeby mogą zostać utworzone grupy sieci kontaktów i odpowiednie narzędzia informatyczne, opracowane specjalnie do celów analizowania przypadków nadużyć finansowych.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Dział wieloletnich ram finansowych i proponowane nowe linie budżetowe po stronie wydatków

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer 14: Reagowanie kryzysowe Dział 5: Bezpieczeństwo i obrona	Zróżn./niezróżn. ²¹	od państw EFTA ²²	od krajów kandydujących ²³	od państw trzecich ²⁴	w rozumieniu art. [21 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia finansowego
5	14 01 01 Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – Wydatki pomocnicze	NieZRóżn.	TAK	TAK	TAK	NIE
5	14 02 01 – Unijny Mechanizm Ochrony Ludności: zapobieganie, gotowość i reagowanie	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	NIE

²¹ Zróżn. = Środki zróżnicowane / niezróżn. = środki niezróżnicowane.

²² EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu Państwa EFTA będące częścią EOG mogą przystąpić do Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności jako „państwa uczestniczące” zgodnie z art. 28 ust. 1 lit. a) decyzji nr 1313/2013/UE.

²³ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich. Kraje te mogą przystąpić do Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności jako „państwa uczestniczące” zgodnie z art. 28 ust. 1 lit. b) decyzji nr 1313/2013/UE.

²⁴ Do celów niniejszej tabeli odniesienie do państw trzecich należy rozumieć jako „inne państwa europejskie”, które nie przystąpiły jeszcze do Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, ale które mogą do niego przystąpić w przyszłości zgodnie z art. 28 ust. 1 lit. a) decyzji nr 1313/2013/UE. Od państw trzecich nie oczekuje się żadnych wkładów innych niż wymienione powyżej.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

Niniejsza tabela przedstawia pulę środków finansowych przydzieloną na Unijny Mechanizm Ochrony Ludności na lata 2021–2027 na podstawie art. 19 ust. 1a. Niniejsza tabela zastępuje tabelę przedstawioną w ocenie skutków finansowych wniosku COM (2019) 125 final.

Orientacyjny podział wydatków z działu 5 przedstawia się następująco:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych			5	Odporność, bezpieczeństwo i obrona							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓLE M
14 02 01 – Unijny Mechanizm Ochrony Ludności: zapobieganie, gotowość i reagowanie	Środki na zobowiązania	(1)	89 703	94 744	101 055	106 454	282 036	292 363	298 210		1 264 565
	Środki na płatności	(2)	25 613	47 027	72 889	87 778	143 087	187 377	236 920	463 876	1262,565
Środki administracyjne finansowane z puli środków przydzielonych na program ²⁵	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	0 500	0 510	0 520	0 531	0 541	0 552	0 563		3 717
OGÓLEM środki przydzielone na program	Środki na zobowiązania	=1+3	90 203	95 254	101 575	106 985	282 577	292 915	298 773		1 268 282
	Środki na płatności	=2+3	26 113	47 537	73 409	88 309	143 628	187 929	237 483	463 876	1 268 282

²⁵ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

Oprócz puli środków finansowych określonej w art. 19 ust. 1a dostępna będzie kwota 2 187 620 000 EUR (w cenach bieżących) w postaci zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego jako finansowanie z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy. W tym nawet 22 580 000 EUR może zostać przeznaczone na wydatki administracyjne, m.in. na koszty związane z personelem zewnętrznym.

Orientacyjny podział wydatków z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel przedstawia się następująco:

Unijny mechanizm/rescEU			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓLE M
Wydatki operacyjne z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel EURI	Środki na zobowiązania	(1)	525 290	535 800	546 510	557 440					2165,040
	Środki na płatności	(2)	150 192	270 024	409 595	320 738	209 535	72 916	9 477	722 563	2165,040
Wydatki na wsparcie administracyjne z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel EURI	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	3 040	3 100	3 160	3 220	3 290	3 350	3 420		22 580
Zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel ogółem	Środki na zobowiązania	=1+3	528 330	538 900	549 670	560 660	3 290	3 350	3 420		2 187 620

	Środki na płaćności	=2+3	153 232	273 124	412 755	323 958	212 825	76 266	12 897	722 563	2 187 620
--	---------------------	------	---------	---------	---------	---------	---------	--------	--------	---------	-----------

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	---	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓLEM
Zasoby ludzkie		1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500		10 500
Pozostałe wydatki administracyjne										
OGÓLEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	XX	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500		10 500

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓLEM
OGÓLEM środki na DZIAŁ wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	91 703	96 754	103 075	108 485	284 077	294 415	300 273		1 278 782
	Środki na płatności	27 613	49 037	74 909	89 809	145 128	189 429	238 983	463 876	1 278 782

3.2.2. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓLEM
-----	------	------	------	------	------	------	------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	10 500
Pozostałe wydatki administracyjne	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	10 500

Poza DZIAŁEM 7²⁶ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie ^{27,28}	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	11 200
Pozostałe wydatki administracyjne	0 500	0 510	0 520	0 531	0 541	0 552	0 563	3 717
Pozostałe wydatki administracyjne	1 440	1 500	1 560	1 620	1 690	1 750	1 820	11 380
Ogółem poza działem 7 wieloletnich ram finansowych	3 540	3 610	3 680	3 751	3 831	3 902	3 983	26 297

OGÓLEM	5 040	5 110	5 180	5 251	5 331	5 402	5 483	36 797
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

²⁶ Dochody przeznaczone na określony cel.

²⁷ Dochody przeznaczone na określony cel.

²⁸ Dochody przeznaczone na określony cel.

3.2.2.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

Rok		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
W centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji		10	10	10	10	10	10	10
W delegaturach		-	-	-	-	-	-	-
Prace badawcze		-	-	-	-	-	-	-
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) – CA, LA, SNE, INT i JED²⁹								
Dział 7								
Finansowanie z DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	- W centrali	91	92	93	94	94	94	94
	- W delegaturach	-	-	-	-	-	-	-
Finansowanie ze środków przydzielonych na program ³⁰	- W centrali	-	-	-	-	-	-	-
	- W delegaturach	-	-	-	-	-	-	-
Prace badawcze		-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe (dochody przeznaczone na określony cel)		20	20	20	20	20	20	20
OGÓLEM		30	30	30	30	30	30	30

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Niniejsza tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące zapotrzebowania na personel, dodatkowo do potrzeb przewidzianych we wniosku COM(2019) 125 final. Wniosek ten uzasadniono znacznym zwiększeniem planowanego budżetu oraz potrzebą zarządzania nowymi działaniami lub większą ich złożonością. Zatrudnione nowe osoby będą zajmować się rozwojem polityki; zagadnieniami prawnymi, ze szczególnym uwzględnieniem zamówień publicznych; zarządzaniem finansowym; audytem i oceną.
Personel zewnętrzny	Zatrudnione nowe osoby będą zajmować się rozwojem polityki; zagadnieniami prawnymi, ze szczególnym uwzględnieniem zamówień publicznych; zarządzaniem finansowym; audytem i oceną.

²⁹ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

³⁰ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
  - wpływ na zasoby własne
  - wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Wpływ wniosku/inicjatywy ³¹						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artykuł ...							

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

³¹ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.